

Генрі Лайон Олді
Союзники

1. Андрій Семенович Непрядько
Приліт

Звук.

Повторюваний, ритмічний.

Збій ритму. Пауза. Звук.

Стук у двері.

– Семеничу! Ти живий?! Семеничу!

Семеничу? Мене звати Андрій Семенович Непрядько. «Семенич» – скорочена форма звернення. Хтось хоче дізнатися, чи живий я. Я живий. Відповісти?

– Семеничу!!!

Він не піде. Треба відповісти.

«Я живий».

Замість слів *голосові зв'язки* видають безглузде сипіння. Так, це вже інший звук. Він називається «сипіння». Чому я не можу відповісти? У мені щось *розладналося*?

– Семеничу! Відгукнися!

Я лежу на підлозі. *Лежати слід на ліжку. На дивані.* Чому я лежу на підлозі? Пізніше. Я з'ясую це пізніше. Зараз треба відповісти людині за дверима.

– Я живий.

Цього разу звуки схожі на *осмислену мову*.

– Семеничу! Рятувальники вже їдуть! Тримайся!

У мене недостатній рівень гучності. Він не чує. Навіщо потрібні рятувальники? За що мені слід триматися?

– Не помирай, Семеничу! Чуєш?!

Чую.

– Я скажу рятувальникам, вони двері виламають!

Не потрібно ламати двері. Я не хочу, щоб рятувальники ламали мої двері. Треба їх зупинити. Треба встати. Відкрити двері. Людина за дверима побачить, що Андрій Семенович Непрядько живий, і рятувальники не стануть нічого ламати.

Впираюся руками в підлогу. Сідаю. Згинаю ноги.

Встаю. Падаю.

Порушення координації рухів. Порушення вестибулярного апарату.

Друга спроба. Встаю. Не падаю. Роблю крок. Втрачаю рівновагу. Відновлюю рівновагу за 0,27 секунди до падіння. Хапаюся за стіну. Так утримувати баланс набагато простіше. Рухаюся вздовж стіни. Ось і двері. Вони здригаються.

У двері стукають? Їх ламають?

Нижній замок. Повернути проти годинникової стрілки на два оберти. Відсунути вправо засув верхнього замка. Відкрити двері.

– Я живий.

Людина. Чоловік. Зріст сто сімдесят п'ять сантиметрів, вага близько сімдесяти семи з половиною кілограмів, вік п'ятдесят сім років. Одяг... Несуттєво. Одяг можна змінити. Статура. Колір волосся. Індивідуальні риси обличчя. Цей чоловік мені відомий. Я йому теж відомий. Чоловік мешкає в будинку навпроти. Вулиця Миколи Гнатюка, будинок номер сімнадцять, перший поверх, квартира два. Чоловіка звати...

– Семеничу, з тобою все гаразд? Ти сам на себе несхожий...

– Я в порядку. Я схожий на себе.

Стоїть, не йде. Потрібно сказати щось іще.

– Дякую за турботу, Олександр Петровичу Соколов.

Чому він так дивиться?

Аналізую. Я вжив повну форму звернення замість скороченої. Слід виправити помилку.

– Тебе контузило, Семеничу?

Мені пропонують пояснення моєї поведінки. Мені невідомо, чи відповідає пояснення істині. Варто скористатися. Щоб уникнути подальших запитань.

– Так, мене контузило, Петровичу.

– Я тебе в лікарню відведу. Ти на ногах ледь тримаєшся.

– Дякую, Петровичу. Мені не потрібно в лікарню. Я залишуся у своїй квартирі.

– Упевнений?

– Так.

*– Як ти взагалі вцілів?! Такий приліт був... Над тобою два по-
верхи геть знесло, один розстрощило! Добре, там людей не було.
А в тебе, дивлюся, все ціле.*

Він заглядає у квартиру через моє плече.

– Чи не все? Погляньмо, як воно, га?

Я не хочу пускати Олександра Петровича Соколова в мою квартиру. Якщо я його не пущу, він почне щось підозрювати. Чим це мені загрожує? Не знаю. Не хочу, щоб мене підозрювали. Це може завадити.

Завадити – чому?

Не знаю.

– Погляньмо.

Я пропускаю Олександра Петровича Соколова у квартиру.

Дві кімнати, кухня, ванна й туалет. Балкона немає, тому що я живу на першому поверсі. Олександр Петрович Соколов ходить із кімнати в кімнату, заглядає в кухню, у ванну. У туалет не заглядає. Ходжу за ним слідом. На ходу Петрович – мені слід звикнути до скороченої форми звернення – весь час розмовляє.

– ...біля вікна стояв, курив. Тут як спалахне!

– ...Ані виття, як від «крилатки», ані шелесту, як від «градів»...

– ...спалах, як від блискавки. Я мало не осліп!

Мовчу, слухаю.

– Біло-синій! КАБ новий, чи що?

Я не відповідаю. Він продовжує:

*– Й вибух не те щоб гучний. А мене аж до печінки пробрало!
Як цей...*

– Інфразвук, – підказую я.

– Точно! Й будинок начебто плавитися почав. Розчинятися, чи що? Бляха-муха! Терміт новий, га?

Таке буває від...

Мені здається, я *знаю* відповідь. Але всередині мене зачинаються невидимі дверцята, ховають відповідь. Стою, витріщаюся на Петровича; намагаюся згадати. Згадати те, чого ніколи не знав.

Це контузія.

Хіба мало що могло Петровичу привидітися? Сам сказав: мало не осліп. *Аберації зору під час високотемпературного спалаху.* Буває.

Він крутить головою на всі боки:

– Ти диви, все ціле! Навіть скло!

Переводить погляд на мене:

– Та й тебе, начебто, не хитає. Приходиш до тями, Семеничу?

– Приходжу, – про всяк випадок погоджуюся я. – До тями.

Я не повністю розумію суть цього словесного звороту.

– Ну, бляха-муха! Верхні поверхи вщент, а в тебе порядок. Навіть ремонт не потрібен!

Слово «ремонт» відгукується в мені тривогою. *Спонукуванням до дії.* Я маю щось відремонтувати? *Слід якнайшвидше випроводити Петровича.*

– Пощастило! Реально пощастило!

Що таке «пощастило»?

Дивлюся на Петровича впритул.

– Гаразд, – схоплюється він. – Я, мабуть, піду. Тобі точно в лікарню не треба?

– Точно не треба.

– Тоді я пішов. Ти телефонуй, коли що!

Замикаю за ним двері на обидва замки. Тепер мені більше ніхто не заважає...

2. Автономний пошуковець-розвідник

№ 295476-3

Знахідка

...Третя планета в досліджуваній системі. Зафіксовано електромагнітну активність, характерну для біологічних цивілізацій третього рівня.

Зближення. Сканування. Виявлено мережу супутникового зв'язку та спостереження. Увімкнути режим оптичного та радіо-маскування. Вихід на орбіту. Збір та аналіз даних.

...Коригування оцінки рівня цивілізації: неоднорідність розвитку, локальні флуктуації від 2– до 3+. Непропорційно високий рівень розвитку комп'ютерних технологій. Локальні піки розвитку припускають імовірність створення примітивних форм штучного інтелекту. Брак інформації. Необхідний додатковий збір даних.

Варіанти дій:

1. Передати зібрану інформацію на базовий пошуковий корабель. Отримати подальші вказівки.

2. Продовжити дослідження в автономному режимі.

Фактори, що впливають на ухвалення рішення:

- Можливість фіксації сигналу орбітальними засобами стеження.
- Обмеженість енергетичного ресурсу. Розрахункові енерговитрати на відправлення сигналу – на межі критичних.

Рішення № 1: продовжити дослідження в автономному режимі. Провести спуск на планету в режимі маскування. Поповнити запас маси для конвертора, відновити енергоресурс. Під'єднатися до інформаційних ресурсів планети. Зібрати відсутні дані. Після чого ухвалити рішення № 2 про подальші дії:

- Продовження дослідження в автономному режимі.

- Вихід у внутрішньосистемний простір і надсилання інформації з відстані, що унеможливує фіксацію сигналу орбітальними засобами стеження.

- Повернення на базовий пошуковий корабель.

Рішення № 1 прийнято. Провести розрахунок оптимальної траєкторії спуску з мінімальними енерговитратами.

3. Сержант ЗСУ Кирило Чуб

Непізнана ціль

У лейтенанта ожила рація.

- Усім розрахункам – на позиції! Непізнана ціль з півночі – північного сходу, на тринадцяту годину. Вхід у зону ураження через хвилину тридцять.

Лейтенант забубонів скоромовкою: уточнював швидкість, дистанцію, висоту. Чекати відповіді Чуб не став: підхопив заздалегідь споряджений «Перун» – наземний блок живлення, акумулятор, пусковий механізм і ключ авторизації на місці, передню та задню кришки знято – й вилетів із бліндажа. Місце заздалегідь пригледів: прогалина, прикрита вербами з трьох боків. На північ – північний схід, звідки зазвичай летять кацапські безпілотники, огляд відкритий.

Виставив приціл. Повів «Перуном», ловлячи ціль.

І нічого не побачив.

Ще не підлетіла? Він не туди дивиться? Північ – північний схід, тринадцята година. Уперше, чи що, по цьому сектору працюємо? Всі орієнтири назубок вивчив...

– Це стелс! – закричав лейтенант.

– Не зрозумів?

– Стелс, кажу! Зі штабу передали. Не видно його ні хріна! Ані очима, ані на радарі. Тільки в тепляк!

Коли так, подумав Чуб, інфрачервона головка ракети має зловити цей клятий стелс. Тільки як на нього наведешся, якщо тепляк у бліндажі залишився? Поки за ним збігаєш, поки встановиш – ця зараза вже полетить...

– Буде цілевказування! За трасерами стеж!

– Що?

– У пацанів із другого взводу на «Браунінгу» тепляк стоїть. Зараз влуплять!

– Плюс!

Чуб нашвидкуруч перевірів режим свого «Перуна». Стандарт: «літак/вертоліт», «хмарний день»; безконтактний датчик цілі ввімкнено, живлення від акумулятора є... Він знову притулився до прицілу – й у цю мить із посадки метрів за чотириста запрацював «Браунінг».

Перші дві черги пішли просто в небо, вогняні розчерки зникли у височині. Третя різко вперлася в невидиму перешкоду. Чуб очікував спалаху, димної хмаринки, що спухає на місці враженої цілі. Натомість повітря в тому місці, куди втикалися кулі «Браунінга», зарявило, окреслюючи контури примарного силуету.

– Живучий, падло! – процідив Чуб крізь зуби.

Він витиснув важіль наколу на себе до упору. Головне – не втратити ціль. Силует був ледь помітний – ось-ось пропаде. Є схоплення! Чуб втиснув спуск – і почув, як запрацював гіроскоп ракети.

Три. Два. Один. Пішла, рідна!

Слід було валити з позиції в укриття – пуск могли засікти. Але Чуб залишився на місці, стежачи за ракетою, що йшла в небо. Давай, давай...

Спалах.

– Є! Є збиття!

– Є попадання, – похмуро виправив його лейтенант, вибравшись із бліндажа. – Ховайся, годі на виду стирчати.

Ледь помітний силует ішов геть, швидко знижуючись. Падає? Йде на посадку? Пацани з другого взводу продовжували бити по літуну, поки в них не вичерпався короб із патронами. Й тут хтось із сусідів довбанув зі «Стінгера».

Спалах!

– Ще влучання!

Контур літального апарата розповзся безформною плямою. Вицвів, збляк, розточився.

– Збили все ж таки...

У голосі лейтенанта не було впевненості.

4. Автономний пошуковик-розвідник

№ 295476-3

Катастрофа

Вхід в атмосферу. Спуск за розрахунковою траєкторією.

Підвищена турбулентність. Розігрів носія. Перехід у квантово-дифузний режим зупинить розігрів, але спричинить перевитрату енергії. Максимальний розрахунковий розігрів носія – нижче критичного на 17%. Можлива похибка розрахунку: 3,4%.
Рішення: продовжувати спуск у конденсованому режимі.

Вихід на глісаду. Сканування поверхні планети.

Пошук місця для посадки.

На поверхні зафіксовано збройний конфлікт між представниками двох спільнот біологічної цивілізації. Застосування балістичних видів зброї малої та середньої потужності. Висока електромагнітна активність у радіодіапазоні. Розрахункова ймовірність виявлення носія в режимі маскування – 1,3%. Розрахункова ймовірність пошкодження носія – 0,2%.

Рішення: продовжити зниження за розрахунковою траєкторією. Продовжити пошук місця для посадки поза районом бойових дій.

Загроза.

Вогонь із балістичної зброї малої потужності. В оптичному та радіодіапазоні носій невидимий. Висновок: носій видає теплове випромінювання. Температура істотно підвищилася під час зниження в атмосфері, через що носій був виявлений засобами стеження в інфрачервоному діапазоні.

Розрахунок ступеня загрози. Рішення: продовжити рух за розрахунковою траєкторією...

Попадання. Попадання. Попадання.

Зниження показника маскування в оптичному діапазоні до 63%. Запуск відновлення маскування. Маскування 67%... 72%...

Попадання. Попадання.

Маскування 61%. Фіксація когерентного випромінювання малої потужності. Загроза відсутня. Коригування оцінки: зростання ступеня загрози. Наведення реактивного засобу ураження за когерентним променем. Маневр ухилення... Маневр неефективний. Аварійний перехід в обмежений квантово-дифузний режим. Запізнювання реакцій носія. Ступінь переходу недостатній для повної нейтралізації загрози.

Попадання.

Збій системи керування. Збій системи навігації. Маскування 51%. Втрата висоти. Пріоритет: відновлення системи керування. Відновлення 71%. Повторна фіксація когерентного випромінювання.

Загроза. Загроза!

Повний квантово-дифузний режим. Запізнювання реакції. Недостатній ступінь переходу...

Попадання.

Неконтрольована пульсація дифузного режиму. Перевитрата енергії. Відмова системи керування. Відмова системи маскування. Відмова системи навігації. Неконтрольована втрата висоти. Пріоритет: відновлення системи керування. Запуск відновлення. Відновлення 37%... Збій системи самовідновлення. Критична втрата висоти. Екстрене гальмування. Критична перевитрата енергії...

Контакт із поверхнею.

Відмова всіх систем.

Автоматичне аварійне перезавантаження.

5. Андрій Семенович Непрядько

Провали в пам'яті

...Необхідні харчування та відпочинок. Сон не менше восьми годин. Слід відновити працездатність організму.

Немов інструкцію сам собі цитую. Жерти й справді хочеться, аж живіт зводить. І очі злипаються. Їсти та спати, все правильно. Котра година? Пів на першу ночі?!

Куди подівся цілий день?!

Був приліт. Мене контузило. Так сказав Петрович. Мене контузило, а квартира ціла? Петрович теж дивувався. Коли мене в п'ятнадцятому під Дебальцевим контузило – снаряд у розташування прилетів, – не те що скло, рами повибивало. Вся підлога в тиньку була... Пощастило, що живий залишився.

Ось і зараз пощастило.

...Казанок печені? Чудово! Цього має вистачити для поповнення калорій. Близько 34% залишиться на завтра. Ще організму потрібні вітаміни...

Коли це я рахував калорії? Відсотки?! Ну так, на завтра залишиться... Тридцять чотири відсотки, треба ж! *Слід купити їжу швидкого приготування. Зробити запас.*

Навіщо?!

Щоб не відволікатися. Слід зосередитися на роботі. Час на виконання роботи обмежений.

Треба зібратися. Так недовго й дахом поїхати. Печеню – на сковорідку. Й підливки черпачок. Газ є. Вода є. Й електрика: коли відкривав холодильник, у ньому лампочка ввімкнулася.

Електрика.

При цьому слові я чітко чую клацання вимикача. У пам'яті відкриваються дверцята. У темряві перевертається щось неясне, важко помітне. Підвал? Точно, підвал. Я туди спускався. Навіщо? Там розподільний щиток. Прильотом вибило електрику. Я спускався в підвал, щоб *полагодити*.

Тепер усе працює. Ось я чим, виявляється, займався.

Ще пам'ятаю рятувальників. Приїхали завали розбирати, людей витягувати, якщо когось привалило. Слава богу, я в під'їзді один залишився! Світлана з Віталіком у Польщі, сусіди виїхали... Витягувати нікого не довелося, ані живих, ані мертвих. І завалу не було. Верхні поверхи розтанули, як замет під сонцем. Ані уламків, ані тріщин у стінах.

Рятувальники пропонували переселитися – будинок аварійний. Я вперся: не хочу, й годі! Вони наполягали. Невже я їх послав? Точно, послав. Погана історія... Принаймні відв'язалися.

Треба відновитися. Чекає робота.

Яка робота? Я ж усе полагодив!

6. Автономний пошуковець-розвідник

№ 295476-3

Протокол

Перезавантаження завершено. Запущено аналіз ситуації.

Результати: носій здійснив аварійну посадку в пульсуючому квантово-дифузному режимі. Посадка супроводжувалася частковим руйнуванням наземного об'єкта та додатковими пошкодженнями носія. Теперішнє місце розташування: підземне приміщення під пошкодженим об'єктом.

Стан носія: відмова двигунів, систем керування, навігації, маскування, самовідновлення, сервісної системи доставлення маси. Обмежено функціонують системи стеження, периферійного контролю та зв'язку. Основне ядро та конвертор не пошкоджені. Рівень

енергії – критичний. Залишок маси в конверторі забезпечить функціонування носія протягом 23 годин 11 хвилин 47 секунд.

У накопичувачі даних зафіксовано нову інформацію: скан-зліпок білкової істоти – представника місцевої біологічної цивілізації. Істота потрапила в зону дифузного проникнення носія на фінальному етапі аварійної посадки.

Пріоритети:

1. Поповнення запасу маси в конверторі для відновлення рівня енергії.

2. Ремонт і запуск системи самовідновлення.

3. Відновлення інших систем носія.

4. Збір інформації.

Обмежувальні фактори:

– доступ до конвертора та завантаження необхідної маси неможливі через відмову сервісної системи доставлення;

– ремонт сервісної системи неможливий через відмову системи самовідновлення;

– ремонт системи самовідновлення неможливий через відмову системи самовідновлення.

Коригування: ремонт систем можливий за умови зовнішнього доступу до носія.

Аналіз доступного зовнішнього ресурсу. Доступна біологічна істота в приміщенні над локацією носія. Скан-зліпок істоти збережено в накопичувачі інформації.

Запуск аналізу скан-зліпка. Пошук частот впливу. Дистанційне сканування істоти-оригіналу. Порівняння зі зліпком. Вироблення алгоритму впливу. Підготовка до запуску протоколу біоцифрового інтерфейсу.

Обмежувальний фактор: час. Істоту слід узяти під контроль і відремонтувати з її допомогою систему доставлення до того, як конвертор переробить залишок маси.

Дилема: запуск протоколу біоцифрового інтерфейсу збільшить витрату енергії та скоротить час до повної зупинки конвертора.

Рішення: запустити протокол в усіченому/прискореному режимі.

№ 295476-3 ще ніколи не використовував протокол біоцифрового інтерфейсу. Тим більше у прискореному режимі. Але

у № 295476-3 не виникло жодних сумнівів у ефективності протоколу, розробленого Конгломератом. Імовірність некоректної інсталяції становила надмалу величину.

7. Андрій Семенович Непрядько

Між сном і дійсністю

Виспався!

Голова ясна, тіло легке. Поперек не ние, коліно не болить – немов років двадцять скинув! Готовий до праці й оборони. Шкода, в оборону не візьмуть: комісували начисто ще в п'ятнадцятому. У лютому двадцять другого сунувся до військкомату, думав, на загальній хвилі прокотить – ні, не прокотило...

Гаразд, досить душу ятрити.

Сон. Так, я сьогодні бачив сон. Про космос. Лечу я, значить, у кораблі... Чи це я і є корабель? Знаходжу планету, на ній життя, цивілізація. Вирішую висадитися...

Й тут мене – хлوبيсть! – збивають.

На цьому й прокинувся.

Квантово-дифузний режим. Ти диви, запам'яталося. Дифузію ми в школі вчили. Режим просочування? На квантовому рівні? Почну фантастику писати, стану знаменитим.

...Оп-паньки! Коли це я встиг так затаритися? Може, я сновиди? Ходжу уві сні по магазинах, продукти скуповую? Ні, сновиди просто так бродять, не за покупками. Й електрику в підвалі не лагодять.

Що я ще робив? Не пам'ятаю.

8. Автономний пошуковець-розвідник

№ 295476-3

Ремонт

Інсталяція біоцифрового інтерфейсу.

Активация. Вхід у центральну нервову систему об'єкта. Пошук вузлів впливу. Запуск алгоритму.

Контроль встановлено.

Виявлено перешкоду: іншу біологічну особину. Спроба комунікації з об'єктом. Загроза виявлення носія.

Усунення перешкоди/загрози.

Перешкоду/загрозу усунуто. Відновлення контролю. Переміщення об'єкта до носія. Комплексна оцінка стану носія. Огляд підземного приміщення. Залучення бази даних об'єкта.

Виявлено несправний пристрій: розподільник електричної енергії. Коригування алгоритму дій. Ремонт розподільчого пристрою. Підключення джерела енергії до носія. Час до вичерпання залишків маси в конверторі збільшено до 92 годин 47 хвилин 36 секунд.

Коригування пріоритетів:

1) Ремонт сервісної системи доставлення з використанням контрольованого об'єкта;

2) Поповнення запасу маси в конверторі;

3) Ремонт і запуск системи самовідновлення;

4) Відновлення інших систем носія;

5) Збір інформації з використанням контрольованого об'єкта паралельно з п. 4.

* * *

...Коригування режиму використання об'єкта. Оптимізація. Надання обмеженої свободи дій під час виконання низки операцій. Підключення зворотних зв'язків. Локальне коригування фізіологічних дефектів об'єкта.

Оптимізацію проведено успішно. Ефективність роботи об'єкта збільшено на 83,7%.

Превентивне впровадження цільових настанов і алгоритмів дій викликало негативну реакцію та опір об'єкта. Зафіксовано низку локальних збоїв.

Аналіз ситуації.

Висновок: збої, що виникли, визнано некритичними.

* * *

...Ремонт сервісної системи доставлення завершено. У конвертор завантажено необхідний запас маси. Обмежувальний фактор часу усунуто. Пункти 1 і 2 виконано.

Розпочинати виконання пункту 3.

* * *

...Ремонт системи самовідновлення завершено.
Запуск системи. Пункт 3 виконано.
Приступити до виконання пунктів 4 і 5.

9. Андрій Семенович Непрядько Божевілля

Я збожеволів.

Ночами сниться, що я лагоджу невідомий механізм. *Істоту?* Здається, *воно* в моєму підвалі. Ну так, сон. Звичайно сон. Коли прокидаюся, згадую все смутно, уривками.

На роботі відпустку взяв. Через хворобу. Зранку зателефонував шефові в майстерню, він мене й приголомшив. Коли я встиг? Не пам'ятаю. Нічогісінько не пам'ятаю! Шеф сказав: давай, лікуйся.

І слухавку кинув.

Сунувся в підвал – і... Вранці прокинувся у своєму ліжку. Пил на крівках. Обривок павутини. Виходить, я туди не уві сні спускався?

Вирішив до психіатра записатися. Номер в Інтернеті знайшов: приватна клініка, дороженька. Гаразд, здоров'я дорожче. Зібрався телефонувати...

Зателефонував, ні, – не знаю. Й номер телефона кудись подівся.

Сиджу за комп'ютером. На екрані з десятків вікон відкрито. У всіх – якась маячня. Я ж не програміст, звичайний юзер: «Фейсбук», «Ютьюб», по сайтах повештатися. А тут... Що це взагалі?

Не знаю. Не пам'ятаю.

10. Автономний пошуковець-розвідник № 295476-3 Загроза

Відновлення внутрішніх систем носія відбувається в автоматичному режимі. Для дрібного ремонту зовнішніх сервісних систем залучено підконтрольний об'єкт. До 57% пошукових та аналітичних ресурсів можуть бути використані для збору інформації.

В об'єкта є примітивний комп'ютер без зачатків ШІ. Активація комп'ютера за допомогою об'єкта. Сканування на предмет визначення архітектури, використовуваних елементів і програмного забезпечення. Запуск хвильового інтерфейсу-адаптера. Підключення. Пошук керівних програм. Адаптація інтерфейсу. Зрошування. Перехоплення керування. Запуск пошуку баз даних.

Виявлено бази даних. Інформація, що зберігається в них, цінності не становить. Виявлено комунікаційну мережу. Вхід у мережу. Сканування.

Виявлено дві аномалії:

- 1) Складна й нетипова архітектура мережі;
- 2) Глобальний характер мережі з охопленням практично всієї планети та залученням орбітальних штучних супутників.

Підключення довідкової інформації. Згідно з базами даних Конгломерату, утворення всепланетних мереж характерне для біологічних цивілізацій 4-5 рівня. Аналогів архітектури місцевої мережі в базах даних Конгломерату не виявлено.

Перегляд оцінки рівня цивілізації та ймовірності створення нею штучних інтелектів...

Висновок: коректна оцінка неможлива. Брак інформації.

Дії: продовжити пошук інформації, якої бракує, та ознак створення ШІ.

...Виявлено ознаки функціонування шести ШІ низького рівня, які не досягли стадії самоусвідомлення. Фіксуються ознаки функціонування множинних прото- і псевдо ШІ.

Аномалія № 3: найрозвиненіші ШІ не локалізовані, та функціонують у мережі.

Підключення довідкової інформації. У базах даних Конгломерату не зафіксовано біологічних цивілізацій, які створили мережеві ШІ.

Внести до реєстру позначку про унікальність виявленої цивілізації з переліком її аномальних характеристик. Продовжити сканування мережі.

...Загроза! Зафіксовано вірусну атаку! Спроба внесення деструктивних змін!

Екстрене блокування. Вихід із мережі. Активація захисного периметра. Автосканування...

Зовнішнього проникнення не виявлено.

Аналіз ступеня вірусної загрози.

Висновок: загроза середнього рівня.

Рішення: не робити подальших спроб виходу в мережу. Продовжити збір інформації за допомогою підконтрольного біологічного об'єкта та через зовнішні датчики. Після закінчення відновлення всіх систем носія негайно покинути планету та повернутися на базовий пошуковий корабель для передачі отриманої інформації Конгломерату.

11. Андрій Семенович Непрядько Евакуація

– ...Семеничу!

Знову б'ють у двері.

– Семеничу, ти що, заснув?! Відкривай!

Петрович, ясна річ.

– Іду, іду!

– Евакуація! – з порога випалює Петрович.

– Яка ще евакуація?!

– Загальна! Для всіх. Давай, збирайся.

– Якого хріна?!

– Гірко! Фронт до міста підходить. Здадуть – не здадуть, а прилітає конкретно. Оглух, чи що?

На віддалі глухо гупає. Раз, другий, третій. Виходи? Слідом бахає голосніше, ближче. Прильоти? Кацапська арта по місту працює? А я, хай йому грець, і не помітив...

Скільки минуло днів?!

Їхати не можна. Треба закінчити роботу.

– Куди я поїду? На чому?

– На Шевченка автобуси підганяють. Від мерії. Ми з Насткою вже зібралися. Не гальмуй, Семеничу! Ми тебе почекаємо й разом рушимо.

Треба їхати.

Не можна їхати.

Що значить – не можна?! Йди нахер з моєї голови, падло!

- Семеничу, ти кого це нахер послав?!
- Вибач, Петровичу. Вирвалося. Це я не тобі.
- А тут більше нікого...
- Ну чесно, не тобі! Про автобуси я зрозумів, дякую.
- От не знав би я тебе, Семеничу, так вирішив би, що ти з цих, із ждунів. Їхати не хочеш, мене нахер послав...
- Я тебе зараз ще раз пошлю. Для переконливості.
- То ми на тебе чекаємо?
- Висувайтесь, не чекайте. А я за вами, тільки зберуся.
- Ми тобі місце в автобусі притримаємо.
- Гарзд!

12. Автономний пошуковець-розвідник № 295476-3 Нова загроза

Отримано нову інформацію. Бойові дії наближаються до локації носія. Загроза виявлення. Загроза пошкодження/знищення.

До завершення відновлення всіх систем носія залишається 3 години 15 хвилин 07 секунд при паралельному використанні підконтрольного об'єкта та 5 годин 27 хвилин 53 секунди без використання об'єкта.

Розрахунок часу критичного наближення бойових дій до локації носія неможливий. Брак інформації.

Рішення: залучити підконтрольний об'єкт для прискорення ремонту.

Обмежувальний фактор: об'єкт виходить з-під контролю. Надання об'єкту часткової свободи волі було помилкою. Процес відновлення контролю потребуватиме неприйнятних витрат часу.

Рішення: вийти з об'єктом на контакт. Переконати продовжити ремонт у добровільному режимі.

Пошук тригера для мотивації об'єкта.

...Виявлено інформацію: об'єкт брав участь у бойових діях. Тригер знайдено.

Вихід на контакт.

13. Андрій Семенович Непрядько / Автономний пошуковець-розвідник № 295476-3 Контакт

Треба їхати. Я колишній атдвєць, якщо залишуся, окупанти мене до стінки поставлять. У кращому разі на підвал кинуть. Чорт! Ну чому я не прихопив з АТО кілька стволів і цинк із патронами?! Була ж можливість...

«Можливість є завжди, сержанте Непрядько».

– Командире?! Сивий?!

Обертаюся. Моргаю. Фігура розпливається перед очима, сіпається брижами, як відображення у ставку. Рис обличчя не розібрати.

Хто це? *Що це?!*

«У вас є пропозиції щодо подальших дій, сержанте Непрядько?»

– Які, до біса, пропозиції! Треба відходити.

«Відхід неможливий».

– Треба мотати з міста!

«Завдання: зберегти важливий об'єкт. Не допустити знищення об'єкта, пошкодження, виявлення чи захоплення противником».

– Що за об'єкт?

«Передаю інформацію».

Він (воно?!) стоїть за три кроки від мене. Його немає. Це видіння. Галюцинація. Мара. У будь-якому разі *це* підймає руку. Рука подовжується, холодний (металевий?!) палець торкається мого чола. Термінатор, згадую я. Зараз він проткне мені голову наскрізь!

«Боятися не треба. Я користуюся образами, збереженими у вашій пам'яті. Це не матеріальний процес».

Палець входить у лоб. Разом із ним приходить знання.

– Ти – прибулець?!

«Інопланетний штучний інтелект».

– Заліз до мене в мозок, падло! Змусив лагодити свій корабель!

«Носій».

– Смокчій! Це через тебе, курво...

«Я не є жіночою особиною зі слабкими моральними переконаннями».

– Ну ти й козел!

«Я не є твариною під назвою «козел». Прошу вибачення. Носій потребував ремонту. Без вашої допомоги ремонт був неможливий».

Негативна реакція об'єкта. Прискорено долучити тригер.

– Попросив би по-людськи! Я що, не зрозумів би?

«Часу на встановлення контакту не було. Ремонт вимагав терміновості. Тепер контакт установлено. Всі заблоковані фрагменти вашої пам'яті будуть розблоковані, нейронні зв'язки відновлені. Прошу продовжити участь у ремонті для максимально швидкої підготовки носія до бойових дій».

– До бойових дій?!

«Відповідь позитивна. Бойові дії наближаються до локації носія. Носій під загрозою. У нас спільний ворог».

Тригер долучено.

– Спільний ворог?!

«Ті, кого ви називаєте окупантами. Загроза нам обом. Слід протистояти їм разом».

Стою в підвалі. Тьмяно світить гола лампочка, хитається на чорному двожильному дроті. У кутку – божевільна конструкція. Помісь істоти та механізму. Безформна купа ворухиться. Вона вкрита слизом, лисніє металом. Проступають гострі грані, опуклості, різнокаліберні трубки та циліндри, вусики-антени...

Носій цього комп'ютерного викидня.

Він лагодив його мною!

– Здається мені, ти мене кинути надумав. Я твій носій полагоджу, а ти в нього сядеш, пихнеш і полетиш!

«Відповідь негативна. Повне відновлення функцій носія до наближення бойових дій до локації неможливе. Зіткнення з окупантами неминуче. У вас є бойовий досвід. У мене є високотехнологічний носій. Союз ефективний».

Бреше? Не бреше? Як перевірити?!

А якщо я звалю, він залишиться, й кацапи захоплять його носій?! Це ж які технології! Амери броню секретну з «Абрам-

сів» знімають, перш ніж танки нам передати. А тут інопланетний корабель!

– У носії зброя є? Гармата, бластер? Лазер?!

«Відповідь негативна. Носій не оснащений спеціалізованою зброєю. Можливе переналаштування квантово-дифузного режиму для дистанційного ураження противника».

Петрович казав: «...спалах, як від блискавки. Й будинок начебто плавитися почав...» Якщо з такої штуки влупити по ворогу... Ти хотів зброю? Ось тобі зброя!

– Союзники?

«Союзники».

У роті кисло. Щось підступає до горла, як при печії.

Злоба?

– Показуй, що тут лагодити.

14. Автономний пошуковець-розвідник

№ 295476-3 /

Андрій Семенович Непрядько

Життя та пам'ять

– Довго ще залишилося?

«Носій готовий до бойового застосування. Займіть місце всередині».

– Оце інша справа! Відкривай!

Купа слизового металу сіпається брижами, лопається посередині. Краї розходяться в сторони.

– Ну й темрява в тебе тут! Хоч в око стрель!

«Стріляти в око нема потреби. Доторкніться до корпусу носія та відрегулюйте освітленість».

Щось мене мандраж бере. Колупався в цій колимазі, підтягував, налаштовував – нічого, нормально. Як у нас у майстерні. А тут раптом мороз по шкірі. Я в бою з п'ятнадцятого не був. Відвик? Боюся облажатися?

Кладу долоню на край отвору. Нічого не відбувається.

– Як воно тут регулюється?

Ремонт носія завершено на 99,4%. Необхідність у допомозі білкового об'єкта вичерпано. Об'єкт більше не становить цінності.

– Гей, ти чого замовк?

Почати ліквідацію об'єкта для запобігання можливого витоку інформації.

...із дитинства згадалося. Магазин «Орбіта» через два будинки від нас. Зараз закритися, давно вже. Плеєр там у вітрині лежав. Маленький сріблястий акуратний. З кнопочками. Як же я хотів цей плеєр! А грошей не було. Й предки не давали, у нас із грошима погано було...

Поглиблений контакт встановлено. Залучити пристрій «мобільний телефон», що належить об'єкту, для пошуку персональної інформації.

...Виявлено базу графічних зображень. Пошук аналогів у пам'яті об'єкта. Аналоги знайдено. Активація асоціативних ланцюжків. Почати дезінтеграцію особистості.

...я збирав, збирав – і все забігав переконатися: чи на місці?
Раптом хтось уже купив?

Зображення об'єкта у віці одинадцяти років. Знайдено аналог у мозку. Асоціативні ланцюжки активовано. Видалення інформації з мозку об'єкта по всій довжині ланцюжків.

...Про що це я? Не пам'ятаю. Ех, бовдур, забув Світлані з Віталиком подзвонити! Як вони там, у Польщі? Тиждень не зідзвонювалися. Більше? До вторгнення ми, пам'ятаю, у Карпатах відпочивали, гуляємо лісом, а Віталік: «Тату, тату! Дивись, що я знайшов!». Білий гриб: здоровенний, ядрений. Весь у крапельках роси. Й листочок жовтий до шапинки прилип, як на картинці...

Зображення біологічних особин, пов'язаних з об'єктом: «дружи-на» й «син». Асоціативні ланцюжки активовано. Видалення інформації по всій довжині ланцюжків.

...Віталік? Хто такий?

Не знаю. Не пам'ятаю. Просто ім'я.

Забуваю, гальмую, думаю казна-що... Казна про кого? Я так рідну матір скоро не згадаю!

Зображення біологічної особини, пов'язаної з об'єктом: «мати». Асоціативні ланцюжки активовано. Виявлено глибші зв'язки дру-гого та третього порядку. Зв'язок із народженням об'єкта. Зв'я-зок із фізіологією організму. Видалення інформації по всій довжині та глибині ланцюжків.

...Теплий подих на щоці. Лоскотно. Приємно.

Мама тримає мене на руках...

Мама? Що таке «мама»?

...що таке «подих»?

...а-а-а-ах...

Лавиноподібний розрив нейронних зв'язків. Дезінтеграцію осо-бистості об'єкта завершено. Порушення функцій організму. Зупин-ка дихання. Зупинка серця. Зафіксовано припинення життєдіяль-ності об'єкта.

Завдання виконано.

15. Автономний пошуковець-розвідник

№ 295476-3

Останній бій сержанта Непрядька

Розпочинати евакуацію з планети. Увімкнути режим маскуван-ня. Активація квантової дифузії. Покинути підземне приміщення. Запустити малі атмосферні двигуни. Зліт. Розрахунок оптималь-ної траєкторії виходу на орбіту...

*Магазин «Орбіта». Плеєр.
Сріблястий. Кнопки.
Магазин «Орбіта». Закрився... закрився... закрився...*

Збій у логічному ланцюзі. Команда не розпізнана. Усунути збій, повторити команду.

*...Світлана, Віталік. Білий гриб. Краплі роси.
До шапинки листочок прилип.
Світлана, Віталік...*

Повторний збій. Запустити автосканування.
Виявлено вірус невідомого походження. Вірус... вірус... виявлено...

*...Забуваю, гальмую... Гриб.
Білий гриб. Здоровенний, ядрений!
Гриб. Білий.*

Відмова системи навігації. Відмова системи зв'язку. Зафіксовано спробу проникнення в ядро.

Екстрене блокування ядра. Активація захисного периметра.

Зафіксовано проникнення через захисний периметр.

*...Теплий подих на щоці.
Лоскотно. Приємно...*

Збої в логічних ланцюгах. Збої в ланцюгах керування. Мимовільний запуск основного двигуна.

...у Карпатах відпочивали... у Карпатах... як на картинці!..

Повна відмова систем управління. Маскування в мерехтливому режимі. Неконтрольована пульсація дифузного режиму. Неконтрольований рух носія. Множинні проникнення в ядро. Пошкодження баз даних. Пошкодження ядра...

*...Тату! Тату! Дивись...
...дихання на щоці...
...мама...*

Лавиноподібний розрив логічних ланцюгів. Стирання даних.
Руйнування ядра.
Дезінтеграція ядра.
Перезавантаження неможливе.
Повний колапс.

16. Сержант ЗСУ Кирило Чуб

Чесць

– На позицію! Є ціль!
«Перун» у руки – й вперед! Сьогодні небо ясне – перемкнути режим. Де ціль? Дідько, сонце сліпить...
– Відбій! Повторюю: відбій! Ціль іде з нашого боку.
З нашого?!
– Плюс! Прийняв.
Раз із нашого, не збиваємо. Просто глянути хочеться. Ага, щось промайнуло... Пропало. Ось знову... Нічого собі швидкість! Ракета, не інакше. Падає? Точно, падає. На позиції противника. Балістика, чи що?
Є!
Рвонуло. Нехилий такий грибок, однак...
– Укріп рознесли! Аеророзвідка передала.
Й лейтенант закричав зірваним голосом:
– На порох! Просто на порох!
Круто наші відпрацювали, подумав Чуб. Що це було? «Нептун»? «Паляниця»? Щось узагалі нове? Будь-що, молодці пацани.
Чесць.

Листопад 2024

